

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONQVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Egy szív, egy lélek.

A nánási hajduk szép szobrához, Kossuth apánk ököibe szorított kezű szobrához áradatként özönlött a hajduság, a magyarvidék színe-java. Tavoli községekből is elzarándokoltak és legalább ezen egy napra a gondokat, a kicsinyes perpatvarkodást felejtetni igyekezett mindnyája. És felejtettük is.

Igy szeretném látni mindig a magyar; mertha nem huzakodnanak anynyi felé, de szívök úgy együtt dobbanna, lelkök úgy együtt érezne, mint a nánási Kossuth-szoborhoz gyült hajduknak és szomszédos községek magyarságának tizezrei, azóta eljött volna a Kossuth Lajos országa. Megvalósult volna a Kossuth Lajos akarata: a független, a szabad, a nagy Magyarország.

De hát átokveri ezt a nemzetet. Nem elég a sok nyílt és lappangó ellenségünk, kik romlásunkat készítgetik, elő, kik romlásunkat lesik, hanem még a legádázabbul mi magyarok marjuk egymást. Onnét ered felülről, a kormányainktól a nemzetrontás, a kik készek minden idegen érdeknek a szolgálataiba szegődni. Mi aztán folytatjuk. Társaséletünket az osztálygög által emelt

gátak szaggatják szét. Egész közéletünk igen sokszor meg nem okolt marakodásból áll; mert a párt jelszavak alá szokták burkolni a hitvány magán érdekeket is.

És bár a nagyobb városba, bár a kisebb községekbe tekintünk, mindenütt a széthuzás, a gyűlölködés nemzetrontó, nemzetierőnkét forgácsoló tüneteitől riadunk vissza. Pedig a mi egymást tépázzuk és a mi kis haszonleső kapzsi játékaikat üzzük a köz, a nagy nemzeti erő rovására, az agyarkodó oláh- és egyéb idegen fajta ellenségeink fortélyosan kihasználják a testvér harcz kavarodását, növekedő erővel nyomulnak előbbre, a földet, a befolyást vérelnkül hódítani.

Azért helyén való, igen okos szózat volt a szobor leleplezési ünnep lakomáján a Brassay Károly szózata, midőn rámutatott a magyarság gyarlóságára, mely egymás közt oly szenvedélyesen marakodik; és jól folytatta tovább, midőn rámutatott arra, hogy menyivel szebb, menyivel hasznosabb és erőnkét emelő, midőn magyar szívünk együtt dobban, midőn magyar lelkünk együtt érez, mintahogy a Kossuth ércalakja előtt, a Kossuth ünnep-

ségek folyamán régi ellenségeskedők is könyezve, emelkedett érzéssel szoritottak kezét.

Nekem, ki a magyar közéletet figyelem, annak szép — és csunya tulajdonságairól sok irást irtam, kimondhatatlanul jól esett látnom, tapasztalnom, midőn ez ünnepélyen a néptől eddig elhuzódó emberek hon- és fajszereitől áthatva fogadást tettek, régi előítéleteket levetkőztek és vérből való tesvérekként mutatkoztak be.

Vajha mindig, mindenütt így együtt dobbanna a magyarság szíve; vajha mindig mindenütt így együtt érezne a magyarság lelke, mintahogy a hajdunánási Kossuth-szobor leleplezési ünnepén egybeforrott az ember áradat; mert ekkor elkövetkezne a Kossuth országa, megvalósulna a Kossuth akarata. Független, erős, mocsoktalan óriásként emelkedne ki az érdek és az idegen szolgaság mocsárjából az összetartó és egymást megértő magyar nép. És a szivettépő, ököibe szorított kezű ércszobor az isteni öröm csodás varázsától megelevenülne és áldásra, ölelésre tárná ki hatalmas két karját.

Levél.

Ülök képzeletem gyors biciklijére,
 Csapok kirándulást a hajduk földjére,
 Karikázom hozzád Hajduság Pennája,
 Nyaktörő téglával kirakodott portádra.

Ismertek-e még rám, aki nem is régen
 El-elődögöttem ott az asztalvégen,
 Munkátok kerekét csintalan elfogtam
 Rivalgós nótával el-elállítottam.

Németverő nótát hej ki mond most nektek?
 Ki vág káromkodást busult kedveteknek?
 Ki pattogat tréfát, ki kaczag akkorát?
 Ki issza kancsóból a Rostkovicz borát?

Hej én már mást iszom, busan kortyogatván,
 Tiszán tul, Dunán tul, kéklő Bakony alján,
 Somlai nemes bor, láng csap föl belőle —
 De fölmelegedni csak nem tudok tőle.

Hallgatagon iszom, mig körül mulatnak,
 Megszökik a lelkem tájárul Nyugatnak,
 Elbolyong keletre, Debreczenbe téved,
 Akáczos utcáin bolyongja az éjet.

A Bikán kezdem s az Arany Csapon végzem
 Mámorossá leszek, részeg is egészen,
 Veletek kociztok németverő kedvben,
 A Rác muzsikája csattog a fülemben . . .

S mikor itt köröttem az asztaltól kelnek,
 Azt hiszik álmodtam, Somlyó bora vert meg,
 Pedig nem is nemes bortul részegedtem.
 Paraszt hajdubortul lett részeg a lelkem!

Bodor Aladár

Kaszárnya-élet.

(Baka játékok.)

Nem kell ám azt hinni, hogy valami örökös szomorúság lakozik a kaszárnya kapuján belől. Abból a sok fiatal eleven emberből semmiféle kemény reglama nem tudja kiölni a jókedvet; ami igaz, hogy néha elég durva formában nyilatkozik meg; de az is igaz, hogy a legnagyobb része még csak hírét sem hallotta a „Pesti művelt társalgó“-nak.

Rendes mulatság például, hogy meleg nyári estéken diszkivonulást rendez egy-egy

szakasz teljes felszereléssel, de a lehető legádámabb kosztümben. A lábukra rendes bakancsot suviczkolnak, rajta van az embereken sapka, Mannlicher, bornyu, Linemann ásó, derékszíj, szurony, sicchojt, szóval minden, csak épan ruha — nem volt.

Egyik közülök felkapaszkodik valamelyik izmosabb baka hátára, ennek csak nádpálca van a kezében, meg sarkantyú a bokáján, ez a százados ur.

A többi legénység kikönyököl a folyosóra s vidám pipaszó mellett gyönyörködnek — akár csak páholyban ülnének — a gyakorlaton. A „százados ur“ lehetőleg utánozni iparkodik valamelyik századparancsnokot, alatta meg a lóvá vedlett baka úgy megficzánkol, hogy akármelyik kincstári gebe sem különben.

Nem utolsó mulatság az sem, hogy bent a szobában körülülük az aszfalt, a közepén furnak egy lyukat.

Minden bakának a nagy lábujjára jó hosszú madzag van kötve, azt alulról a lyukon keresztül huzzák, az asztalon meg valamennyi madzgot összekeverik. Mindegyik ember megfog egy szálat s a temperamen-

Minden versenyt kizár

a Gerő áruháza. A legelegánsabb térfi- és fiu ruhát csak ott lehet legolcsóbban vásárolni. DEBRECZEN, piacz-utca 47., a Dréher sörcsarnok kapuja mellett, (az „Emke“ kávéházzal szembe.)

Bánffy harcot hirdet.

Bánffy Dezső báró Szegeden.

Szeged város első kerületének képviselője Szegeden időzött. A Tisza-szállóban lakomát is rendeztek a tiszteletére s ez alkalommal Bánffy a politikai helyzetről nyilatkozva kijelentette, hogy a közelgő politikai kampány során a gazdasági kérdéseket tartja első sorban megoldandóknak, a közjogi kérdések pedig csak másodsorba jöhetnek tekintetbe. Beszéde folyamán kijelentette azt is, hogy az ellenzéknek legmesszebb menő harcotól sem szabad visszariadnia, ha célt akar érni s biztosította a lakomán jelenvőket, hogy a küszöbön levő küzdelemből pártvezéri rangjához képest ő is kiveszi a részét. A lakomán mintegy százötvenen vettek részt, közöttük olyanok is, akik más párt kötelekére tartoznak. Bánffy beszédét a következőkben ismertetjük:

Nem egy párt — ugymond — képviselőjének tekinti magát, mikor itt van, — kéri, tekintsek őt is a város képviselőjének, érdekei őszinte szószólójának. A politikáról szólva kijelenti, hogy a pártok keretei bármilyenek, nem lehet senki, aki ne kívánna az ország gazdasági önállóságát. Hiszen ki meri alítani, hogy a gazdasági közösség előnyére valik valamely osztálynak?

Ezzel a kérdéssel kell most a legérőteljesebben foglalkozni a közjogi kérdések függőben tartásával. Mert ha szilárdan akarjuk, kivívjuk a győzelmet.

Köztünk, akik az önálló vámtérület szükségességét hangoztatjuk és más pártok között csak az a különbség, hogy mi kimondjuk a harcot, de azok politikai céloknak rendelik alá meggyőződésüket s bár kívánják az ország javát, nem merik hangosan bevallani.

Előbb utóbb elérjük célunkat, de ehhez szükséges, hogy azok, akik a parlamentben kis számmal vannak, érezzék, hogy kívül sokan állanak a hátuk mögött.

A képviselőházban a legközelebbi időben heves gazdasági harcok indulnak

meg. Merem mondani, sőt biztóra veszem, hogy ez a harc biztató lesz. Jó része nekem jut belőle s midőn bele megyek azzal az erős hittel és meggyőződéssel, hogy azok, akik engem felküldtek a parlamentbe, helyeslik munkámat és kitartanak mellettem. Hiszem, hogy Szeged polgárai kivétel nélkül szívükön hordják az ország jövő boldogságát és gazdasági önállóságunkat.

Ismétli, hogy Szeged összességének képviselőjeként jött ide s vele együtt gondolkodik az ország többsége, bármint vélekednek egyes tömegek a miniszteri hatalom tultengésének hatása alatt.

Mindezek — ugymond — nem politikai kérdések, hanem gazdaságiak. A gazdasági élet fejlődése azonban magával hozza majd az egészséges politikát.

Végül azt említi még föl, hogy a szegedi jelöltséget sok gondolkodás után azért fogadta el, mert új vért akart bevinni a közéletbe s mert meggyőződött róla, hogy a parlament egészségtelen állapota mellett nem lehet az ország javát gondolni. Szeged polgárságát élteti.

Vármegyénk és közelvidéke.

Kossuth bál Hajdunánáson.

A Kossuthszobor leleplezése alkalmából Kossuth bált is rendeztek Hajdunánáson, a Bocskaizálló dísztermében. Ezenkívül a Fejes-ház nagytermében is volt bál és a körökben társak összejövetelek. A Bocskaizálló dísztermében tartott bálon Rákosi Viktor né is megjelent férjével, Rákosi képviselővel. És azok a vendég képviselők is megjelentek, akik Kossuth Ferenczel nem utaztak el. A balon jelenvoit hölgyek névsorát itt adjuk. Asszonyok: Rákosi Viktor né, Péntes Lászlóné, Csohány Jánosné, özv. Szikszay Józsefné, Csohány Sándorné, Csohány Miklósné, özv. Csontosné, Csohány Ferenczné, Szabka Kálmáné, Soller Istvánné, Benkő Lajosné, Dr. Köhr Dezsőné, Bokros Elek né, Molnár Józsefné, Csohány Lászlóné, Be-

rencsy Gyuláné, dr. Nagy Gáborné, Berencsy Janosné, Berke Józsefné, Sáfrány Gézáné, Nagy Ambrusné (Téglásról) Brassy Károlyné, dr. Révi Nandorné (Debreczenből) stb. Leányok: Péntes Erzsike, Szobonya Ilona, Csonotos Agnes, Csohány Ilonka, Szanka Mariska, Mórész Erzsike és Emma, Benkő Piroska, Szalay Erzsébet és Anna Molnár Piroska (Debreczen), Csáky Margit, (Debreczen), Biró Anna, Hodán Ilona, Bokros Irma (Hegyköz Száldobágy), Takács Mariska, Berencsy Margit, Hódos Zsuzsika, Kókay Mariska stb. A négyeseket 50 pár táncolta.

Kossuth Ferencz üdvözlése Kabán. Kabáról írják: szombaton délután a nádudvariak és a kabaiak mintegy 1000-en zászló alatt vonultak ki az állomásra fogadni a Budapestről a náni Kossuth-szobor leleplezésére érkező képviselőket és vendégeket. A vonat megérkezésekor Dulházy Kálmán kabai tanító üdvözölte lelkes szép beszédben az érkező képviselőket. Az üdvözlésre Kossuth Ferencz válaszolt, majd utána Papp Elek a kerület képviselője köszönte még a szívélyes fogadtatást. Ezen alkalmi üdvözlés miatt késelt a szombat esti gyorsvonat 10 percet.

Sikkasztó kereskedőség. Mady Géza balmazújvárosi vegyes kereskedő régen tapasztalta már, hogy a pénzes fiókjából kisebb-nagyobb pénzüsszegek hiányoznak. A gyanúja Cziike Lajos segédjére irányult, akit a múlt héten tetten is ért. A tolvajt feljelentette és a rosz utra tért fiatal ember a csendőrségen beösmerte, hogy fél év óta mintegy 110 koronát lopkodott össze. A pénzt részint a tekepályán vesztette el, részint elmulatta. A tolvaj kereskedőségét, aki gazdája bizalmával ily rutul visszaélt, sikkasztásért feljelentették.

Az érzékenység áldozata. Torony Imre hajdunánási mezőőr 24 évi szolgálata óta a nyáron történt meg először, hogy a gondjaira bízott buzakereszek közül nyolcukat elloptak. Azóta a szegény ember valóssággal buskomor lett. A napokban aztán annyira erőt vett rajta a bánat, hogy a létrára felakasztotta magát és mire észrevették, meghalt. A szegény ember családja iránt nagy a részvét.

A főherczeg kalandozásai.

— Mit sugdosódnak a bécsiek? —

Sokat sugnak-bugnak most Bécsben egy főherczegről, aki még nem is régen magas katona rangon volt, de erről az állásról kénytelen volt lemondani. Most, hogy a királyi kegy sugara ráfordult, újból ráterelődik a figyelem s szelvényben beszélnek a főherczeg életményeiről, amelyben a nő nagy szerepet játszik.

Felujtják a Sacher-szállóbeli nevezetes éjszakát, mikor a főherczeg Robinson nevű híres bécsi színésznő társaságában a szeparéban mulatott s egy kissé hiányos öltözetben ment ki a folyosóra, ahol szembejött rá az amerikai nagykövet feleségével és több hölgygyel. A nagykövet mélységes zavarában köszönt, de ő fensége zavartalanul ment tovább, mire a nagykövet felesége csak annyit mondott:

— Schokking! . . .

tumához képest kezdi huzni vagy rángatni. Megesik persze, hogy némelyik a saját lábujját cibálja a legnagyobb buzgalommal, a min igen jóízűket lehet nevetni.

Gyakori a diák konviktusokban divatozó „csillagragatás” is, azzal a csekély különbséggel, hogy itt cigarettapapír helyett újságpapírost szoktak az alvó baka lábujjai közé csavarni, s azt gyújtják meg. Ezt a mulatságot rendszeren összekötik azzal, hogy az ágyvasakat is kikapcsolják. Mikor aztán a delikvens rugdalozni kezd, összedől alatta az ágy is, mely vidám eseten akkora derűtség keletkezik a szobában, hogy a napos alig bírja elcsitítani.

Ilyen és ehhez hasonló dolgokban rendkívüli leleményességet fejtenek ki a pihent eszű bakák és jaj annak, a ki rosz néven mer venni egy-egy vastagabb tréfát, mert holt bizonyos, hogy ha az nap nem is, de másnap éjjel alaposan „megpokrócozzák”. Ez megint abból áll, hogy a pokrócozásra elített fejére, mikor már elaludt, rádobnak egy takarót; azt két baka lefogja, a többi meg üti azzal és ott, a mivel és a hol épen kezébe esik. Ha már megelegtek, pillanat alatt mindegyik a saját ágyában terem s nagyokat horkol, hogy minél mélyebben alvónak lássek. Az áldozat mire kibírja magát a pokrócz aól szabadítani, nem lát senkit és semmit, legfőlebb elfojtott vihogást hall a „kamerá”-dok ágyai irányában.

(Keller őrmester.)

Olyan művészettel nem tudott káromkodni a négy folyam és hármás domb területen senki, mint Keller őrmester. Károm-

kodni ugyan minden ember és legkivált magyar ember tud ugyan, de a legtöbbje minduntalan ismétlésekbe esik és végtére is unalmassá lesz.

Nohát a Keller nem esett ismétlésbe. Ebben speciálista volt. El tudta cifrázni egy jó fertály óra hosszúra, kezdte az egeken, aztán sorra vette a szenteket; ismert belőlük jó egy pár ezret, s azután következett csak az illetőnek — már a kit épen munkába vett — ugy a felmenő, mint a lemenő ágbeli családai összeköttetése.

Egyszer, ép a kaszárnya udvaron gyakorolt a szakaszszal s a fegyverfogások nem mentek a kedve szerint, elkezdett káromkodni. De ugy kacskaringósan, hogy két oláh baka letérdelt a szakaszba, összetett kézzel könyörögve, hogy ne emlegesse a szenteket annyira istentelen módon, mert rájuk dől az egész kaszárnya.

Persze, hogy csak annál zamatosabban káromkodott.

Egy jó mondása eszembe jut ma is. Kint a gyakorlóteren bajlódtunk az ujonczokkal, ott volt a századparancsnok is, egyszer csak Keller türelmét veszítve támadt rá az egyik bundásra.

— Te! Az áldóját annak a porosfűtű mivoltodnak! Ha még egyszer e hibázod, hat beléd ugrok és csak Püspökladányba jövök ki belőled; a százados ur meg majd sirva keres, hogy hol van a Keller őrmester?

— Igaza van — fordult felém a százados. Nagyon használható eltszt. Kitiűőőőőő ért a legényseg nyelvén.

Herodek Sándor.

Másnap a nagykövet hivatalos jelentést tett a külügyminiszternek, ez pedig kénytelen-kelletlen a császárnak. Az eset olyan botrányos volt, hogy agyonhallgatni nem lehetett és két nap múlva a főherceg hat heti szobafogsága kitöltésére Raguzába utazott, egy kamarás és egy hadnagy kíséretében.

A higanytermészetű főherceg azonban csak 8 napot tudott eltölteni a nagyon is csendes helyen s egy reggelen azzal lepte meg a szolgálatára kirendelt kamarást, hogy Brindisibe utazik.

Az lehetetlen fenség, szólt a kamarás tiltakozva. A legfőbb haduri parancsnak nem lehet ellene szegülni.

— Jegyezze meg, hogy én nem szegülök ellen, csak egy-egy kicsit Brindisibe utazom. Jön vagy nem jön?

A kamarás ment, de egyenesen Bécsbe, ahol jelentést tett. Ott rögtön összeült a családi tanács. Az a főherceget megfosztotta állásától, s a kamarást utána küldte Brindisibe. Onnan a főherceg egyenesen Nizzába utazott, ahol egy néger leány társaságában felejtgette Bécsset. Végül is orvosa tanácsára kénytelen volt Hallba utazni, amely fürdőnek olyan jellege van, mint nálunk Lipiknek.

A főherceg egészsége a kura folytán úgy, ahogy helyre állott s a múlt héten Bécsbe utazott, melynek hírére felesége gyermekeivel Drezdába utazott „nyári tartózkodásra“.

A családban ilyenformán egyelőre szó sincs a kibékülésről.

Mi az ujság?

„Kossuth Lajos pártja“. Érdekes beszámolóbeszéd hangzott el vasárnap délután Szabadszálláson, ahol Csávolszky Lajos, a fülöpországi kerület országgyűlési képviselője a választói előtt visszapillantást vetett az országgyűlés viharokkal teljes utolsó szakára és kifejtette újból soha meg nem alkudó álláspontját. A beszámolón a kerület nagyobb városai is, így Kunszentmiklós, Fülöporszállás, Izsák stb. képviselve voltak és a két óráig tartó beszédet a legelkeszebb hangulatban hallgatták végig. Ropant hatást tett Csávolszky beszédének az a része, amelyben a lofolyt nemzeti küzdelem fázisait fejtegetve, szólt arról a politikáról, melyet Kossuth Lajos hirdetett és arról, amelyet Kossuth Lajos követ. Viharos eljenzés közben helytelenítette Kossuth Ferencnek mindenáron békítő és a mérsékeltségben a függetlenségi elveket sértő magatartását idézve Kossuth Lajost, aki a haza függetlenségeért sohasem békét, hanem a meg nem szűnő küzdelmet írta zászlójára. Az óriási tetszéssel fogadott beszéd után a választók lelkesülten szavaztak bizalmat Csávolszkynek és nyomban megalapították a „Függetlenségi Kossuth Lajos párt“-ot, melynek elnöke lett Csávolszky Lajos képviselő, alelnöke pedig a kerület vezető pártemberei. A végrehajtó bizottság elhatározta, hogy az összes magyarországi függetlenségi egyesü-

leteket és a választókat a „Függetlenségi Kossuth Lajos párt“-hoz való csatlakozásra fogja felkérni.

Agyonvert uzsorás. M. Szigetről táviratozták, hogy Uglya községben Landa Efráim uzsorást agyonverték, mert sok szegény embert irgalmatlanul tönkre tett. Az uzsorás két fiát is felholtra verték. A gyilkosságban mintegy negyven ember vett részt, kik közül többet letartóztattak.

Péter király palástja. Valósággal az ifjuság számára iródó mesekönyvekbe illik az az eset, melyből hirt veszünk. A szereplője egy Aradról elszármazott nagyiparos, egy előkelő bécsi czég főnöke. Hajdanában szabó inas volt s abból, amit itt tanult, jutott el a mai nevezetes eseményhez. Nem kisebb dologról van szó, mint hogy az Aradon kitanult szabó készítette Péter szerb király koronázási díszpalástját. Prinner Béla a bécsi czéglőnök neve. Schäffer Lipófnál, az aradi Shhäffer Henrik uri szabó czég megalapítójánál tanulta a mesterségét huszonöt év előtt. Aradi származású fiú volt. Mikor Aradról elkerült, több helyen megfordult, majd Bécsbe került. Itt szorgalma és becsületessége által annyira vitte, hogy főnökévé lett két társával együtt egy előkelő, nagy bécsi szabó czégnek. Ismeretes, hogy Karagyorgyevics Péter szerb király koronázási ruháit Bécsben rendelték meg. A koronázási díszpalást készítését Prinner Béla üzletére bízták. El is készült a remekbe való, drága díszruha becsülettel. Prinner maga vitte el Belgrádba a koronázásra. Ha mindjárt csak a nem éppen gazdag szerb udvarról van is szó, az kétségtelen, hogy ez a megrendelés kitüntetés számba megy. Prinner Béla ezen, reá nézve nevezetes alkalommal ráemlékezett régi főnékre, kinél mesterségét tanulta s levélben értesítette a kinttintető megrendelésről. Ez az okulás szolgáló történet, melynek szereplője, az egykori aradi szahóinas szorgalmas munkája révén olyan sokra vitte.

Ostrom az örült ellen.

Dráma a vasuti kocsiiban.

A múlt hó 29-én elárverezték — állítólag igazságtalanul — Drágia György mérsziti parasztember összes kis holmiját. Ez az eset roppantul felizgatta a különben is felette ingerlékeny embert, mindenben azt látta, hogy a hatóságok őt üldözik. És bosszúra vágyott. Két napig bolygott a város utcáiban. Pénteken este betolakodott Osztoics Iván, verseczi ügyvéd házába, ahol őt a rendőrség elfogta és elzárta. Testvéröccse kérelmére azonban ismét szabadlábra helyezték. A boldogtalan ember egész családja ekkor már Verseczen járt, hogy őt rábeszéljék, kövesse őket haza, Meszitsre. Folyó hó 1-én reggeli 5 órakor a verseczi indóházban termelt, ahol azzal állt elé, hogy Temesvárra kíván utazni az alispánhoz. Beszállott egy harmadik osztályú vagonba, ahonnan azonban a kalauz kiutasította, mivel menetjegyet nem váltott.

Dráma a vasuti kocsiiban.

A kalauz ekkor a jelen lévő Nézsics Vászsa rendőrt hívta, a ki Dragiát kiharancsolta a kupéból és midőn ez vad örüllettel védekezett, őt a vagonból kivonszolni törekedett, akkor Drágia revolverét rántotta elé és rásütötte a rendőrré, kit az arczán igen súlyosan megsebesített. Hado-

názott a fegyverével és mindenkit halállal fenyegetett, ki a kupéhoz közeledni bátorkodnék. A város rendőrfőkapitánya, Szekeres Zoltán, kinek a történetéről jelentést tettek, azonnal a véres eset helyszínén termelt és a vele odaérkezett fegyveres rendőrökkel és négy zsandárral az őrző Dragiát mindenképen kézrekeríteni igyekeztek. Drágia a revolverét mulogatván, a közeledőket lelővéssel fenyegette. A helyzet mindinkább kritikussabbá vált.

Az ostromzár.

Az örült az egész pályaudvart rettegésben tartotta. Időközönként néhányszor lövöldözött a távolabb álló néptömegre is. Hogy az immár türethetlenné vált helyzetnek véget vessenek és a pályaudvart szabaddá tegyék, nagy veszedelemmel kicsatolták a vonatból azt a vaggont, amelyet az örült Drágia egymaga megszállva tartott és nagy óvatossággal a fűtőházba tolták. Ennek az intézkedésnek sem volt sikere és daczára a rendőrség, a zsandárok és a tűzoltók önfeláldozó minden fáradozásának, Drágia lövöldözött és nem volt semmiképpen sem arra birható, hogy a kocsi elhagyja. Egy roppant, legalább is 3—4000 főből álló néptömeg vette körül kellő távolságban a fűtőházat, lázas figyelemmel követvén az örült minden mozdulatát.

A városi hatóság Kosziovics h. polgármesterrel, Szekeres Zoltán főkapitány, a rendőrség tisztjeivel sok elszántságot és ügyességet tanusítottak, de eredményre jutni nem voltak képesek. Órák multak siker nélkül. Végre Oszwald Jakab rendőr polgári ruhában, a vagonhoz lépett, ajtaját kinyitotta és beiepett az örülthez. Drágia fegyvere kétszer dördült el. Oszwald sikoltozó hangja betöltötte a levegőt, mire az örült a kocsi ajtaját hamarosan becsukta. Oszwald óriási természetű ember, de daczára annak, hogy a vagonhoz közelebb állók hangosan hvták őt, soha többé hangot magáról nem adott.

Az agyonlőtt örült és áldozata.

Az idő akkor már délfelé járt. A torontáli vonalon egy személyvonat érkezett. Most Szekeres főkapitány akként intézkedett, hogy ennek a vonatnak gépét, a fűtőházban álló vagonhoz csatolták és Dragiával együtt a szabad torontáli vonalra huzassék. Zsandárok és fegyveres rendőrök kísérték a vonatot. Paulib és Versecz közti magaslaton megállt a vonat, és újból megkísértették, hogy Dragiát a kocsi elhagyására bírják. Hiába! Ekkor Tóth Zsigmond zsandár örsvezető lehuzván lábfejét, lassan a kocsihoz közeledett és ügyesen a vagon fődélzetére mászott, míg egy másik derék ember őt egy nagy ruddal követte és egy éjjeli kocsilámpát összezúzván, lyukat nyitott a vagon fődélzetébe. A nagy csörörpölés felriasztotta, talán meg is félemlítette az örültet. Felugrott és az ablakból nézte, hogy mi történik fölötte. Csak egy pillanatra mutatkozott. A vaggontól mintegy 200 lépésnyire volt lesben Ivácson Mihály zsandár. Fegyvere eldördült, ezt egy szivet megrendítő sikoltás követte és Drágia halálra találva összerogyott.

Most a rendőrség tisztjei, a csendőrök, a város orvosa, Baross járásbíró és néhány hírlapíró berohant a vértől párolgó vag-

Minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, illatszerek, szappanok, cosmetikai cikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében.

Dr. Rothschnek V. Emil utóda
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél
„Arany egyszerű“ gyógyszertár,
Kossuth utca 8. szám. (A színház mellett.)

gonba. Borzasztó látvány tárult fel előttük: Oswald rendőr ott feküdt halva egy vértócsában. Az őrtült egyik golyója a hasába furódott, a másik golyó a homlokát zúzta össze, míg Drágia ott hevert haldokolva véreben a kocsi vértől ázott padlóján szétroncsolta agyvelővel. A tömegben pedig ott jajgatva sirt két boldogtalan nő: Drágia anyja és Oswald neje árvává lett gyermekeivel.

Színház.

Annuska.

(Gárdonyi vígjátéka. Első előadása a debreczeni városi színházban 1904. október 2-án.)

Eredeti ember az Annuska írója. Író a javából, eredeti, friss tehetség, mely nem aprózik föl a hírlapírás favágó munkája közben.

Gárdonyi elvonultan, csöndes magányban él Egerben. Néha szólal meg, de akkor mindig magára vonja a figyelmet. Első színpadi műve, a Bor, egész új csapást tört, letérve a népszínmű kitaposott országutjáról. Az Annuskával is valami érdekeseget, újat akart adni: bemutatni, hogy a vidék egyszerű, naiv embereivel, ugyanoly egyszerű, naiv mese keretében is lehet szépet, mulattatót adni. Darabjában a lehető legegyszerűbb eszközökkel él, zajos hatást nem is tud elérni, de tud ébreszteni a hallgatóban valami végtelen kedves, üde hangulatot, valami olyasformát, mint mikor az öreg szülőknek bibliájába nyomott bazsalikomlevél illata leng felénk.

Kedves, bájos vígjáték ez, csak hát megkívánja a hallgatótól, hogy belé tudjon olvadni az író keresetlen érzélemvilágába.

A darabot nem részletezzük, mert hiszen nem a mese fő benne.

Van egy nagyon bájos szerepe, az Annuskáé. A szerző a Nemzeti színház művésznője, Ligeti Juliska számára írta. Minálunk a szintársulat ujonnan szerződött tagja, a közönségnek azonban régi kedves ismerőse Szabó Irma játszotta. Számos jelenetében élveztük újból azt az őszinte, keresetlenül igaz játékot, amivel annak idején úgy megnyerte a publikumnak rokonérzetét. Partrero Iványi volt neki való szerepben. Arday Ida, Hahnel Aranka, Sebestyén, Faragó, Krémer mind hálás szerepekhez jutottak. Ki is aknázták a közönség mulattatására. — Csontos Vas Imre tanító szerepét kapta. Voltaképpen Pataki helyére van szerződött, de úgy látszik, az igazgatóság még nem jelölt ki számára határozott szerepkört. Vasárnapi szerepét félreértette. Egy öntudatos, erős jellemű férfit kellett volna ábrázolnia s adott helyette nehézkes, esetben falusi kántort.

A diszletezés erősen kifogás alá esik. A két első felvonás diszlete enyhén kifejezve abszurdum.

Az előtérben a színpadot csaknem teljesen betöltő verenda, a háttérben pedig a lakóház oly kiesőre van szabva, hogy az erkély területén kétszer is elférne. A mellett az erkély-diszlet oly közel van a sugó tyukhoz, hogy a sugó szava róla visszaverődve jobban hallatszott a nézőtérben, mint a színpadon. Debreczei színházban ilyenek nem szabad történnie.

A darabot magát azonban jó lélekkel ajánljuk a közönség figyelmébe.

Cs.

Az asszony verve jó. A jó öreg Lukácsy Sándor egyik gyenge alkotása került az este színre. A darabról nincs egyetlen szavunk se, csak azok a szép nóták érdemelnek említést, amelyeket Sugár Aranka és Mezei Andor énekeltek. Gyönyörűséggel hallgatta a közönség. Sugár Aranka megmutatta, hogy a népszínműben is megállja a helyét és nemcsak énekével, hanem játékaival is le tudja bilincselni a néző közönséget. Igen ügyesen forgolódott a színpadon Szabó Irma, ellenben Csontos Gyula bebizonyította, hogy népszínmű szerepre nem alkalmas. Epizód szerepeikben Faragó, Krémer és Szilágyi keltettek derűtséget.

Október 6. A debreczeni színházban az aradi vértanúk ünnepén, okt. 6-án illó kegyelettel fog áldozni a hazafias szent emlékeknek a társulat. Az Annuska előadása előtt Palágyi Lajos el fogja szavalni Ilyés Bálint egyik alkalmi költeményét.

Az eleven ördög. Konti József zseniális operettjében mutatkozik be először az énekes társulat a közönség előtt. A czimzerepet L. Rózsá Lili, a szabónét pedig Sugár Aranka játsszák.

Egyházak és iskolák.

A református főgimnázium tanulmányi kirándulása teljesen elő van már készítve. A kirándulásban az intézet 28 tanulója fog részt venni dr. Szabó Márton, dr. Csűrös Ferenc és Török Péter vezetésével. A kirándulók a szüreti szünidőt használják föl, hogy beutazzák a bérzes Erdély nevezetesebb helyeit. Megfordulnak Kolozsváron, Enyeden, Vajda-Hunyadon, Aradon, sőt utközben módját ejtik, hogy az ujonnan fölfedezett híres révi barlang csodáit és Erdély egyik nevezetes bányatelepét is megemléljék.

A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága október hó 6-án délután 4 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart.

A debreczeni felső keresk. iskolával kapcsolatos **Keresk. esti szaktanfolyamon** a beiratkozások f. évi október hó 1—12-ig tartanak, d. e. 11—12-ig d. u. 5—6-ig. Felvételtik minden felnőtt férfi és nő, akinek legalább annyi előképzettsége van, hogy az előadásokat eredményre hallgathatja. A tanfolyam 7 hónapig tart és az előadások tárgyai az egyszerű és kettős könyvvitel, keresk. levelezés, keresk. szám-tan, keresk. és váltó ismeret. Tandij 40 kor. mely a jelentkezéskor fizetendő le és ugyanakkor bemutatandó a jelentkező születési bizonyítványa is. A tanfolyam **tekintet nélkül a jelentkezők számára**, f. évi október hó 13-án este 8 órakor feltétlenül megnyílik. Az igazgatóság.

Társas-élet.

A nánási Kossuth-szobor homlokát be-aranyozta az őszi napsugár. A nánási Kossuth-szobor ünnepségét a kedves jelenetek és esetek derítik fel és teszik felejthetlenné.

Mindenki elösmerte, hogy a hollandi ültetvényes kiállítású kövér, szőke szobrász, Horvay János sikerült Kossuth-szobrot alkotott. És azok, a kik más Kossuth-szobrokat is láttak, mondták, hogy a nánásiak büszkének lehetnek a szobrokra. De ez a nagy magyar vidék is büszke lehet a nánásiakra, hogy Debreczent, Bősörményt, Nyiregyházát

és más nagyobb városokat megelőzve állítottak ilyen Kossuthoz méltó szobrot.

Ezt az érdemet a jelenvolt vendégek szeretettel ösmerték el.

A vendégek nem győztek betelni a nánási szépségek bámulásával sem. Annyi sok szebbnél-szebb leány pompázott az ércszobor körül, hogy az igazán megiepő volt. . . Most a midőn így egy csoportban ékeskedtek a hajduvirágzásal, el kellett ösmerni, hogy méltán tartják a hajduföldön legszebb nőiről nevezetesnek a csinos Nánást.

Pósa bácsi is nagyon jó hatást keltett darutollas kalapjával. Ha előbbvaló idöket élük, a nekibuzdult hajduk bizonyosan ott fogják a nótás Pósat nótáriusnak, vagy a diak-iskolába rektornak.

Megható jelenet is volt az, midőn a Kossuth ércszobránál, a gyermekek száza a Pósa karnagsága mellett énekeltek szent énekünket, az Isten áld meg a magyart.

A nap lemenőben volt már. Bármerre tekintettünk is, ünneplőbe öltözött, kipirult arcú nők és férfiak ezrei tolongtak . . . fent, a ragyogó nap sugaraitól körül ragyogva állott a szobor. A támadó borulat felhői sejtelmes árnyékként vetődtek a tömegre, mely az édes hangu gyermekserög után dudolni kezdte a szent nemzeti éneket mely fel-emel és lesujt egyszerre.

Hátra nézek, hát látom, az én czimborám kendővel takarja be az arcát és hangosan zokog, e szókat rebegvén:

— Ó micsoda boldogtalan, szegény nemzet is vagyunk mi . . .

Másfelé is a tömegben sokan sirtak, könyeztek.

A tudósításunkban az is fel volt említve, hogy Pósat egy bájos leányka is hazafias költeménnyel köszöntötte. Ezt a bájos leánysát tévesen írta tudósítónk a lelkes szoborbizottsági elnök, dr. Nagy Gábor leánykájának. Bár szívesen vállalták volna, mint egyetlen, ez a bájos leányka nem az ő gyermekök, hanem a doktor Nagy Lajos orvos leánykája volt.

Hát az említés nélkül hagyható-e, midőn a kopott ruhás szegény hajdu zsellér, a diszruhás, szeretett képviselőjökhez, Rákosi Viktorhoz járul és a kedves követnek az „anyjok” girbe-gurba írásos czédulájával együtt a hótehér kiskendőben néhány mosolygó piros almát kínál fel. És az őszinte szeretettől felindultan kínálja a szegény ember:

— Tessék ezt az almát jószíval fogadni! Szegény ember vagyok! A feleségem küldi a kiskertünköl a nagyságos asszonynak, meg a gyerekeknek . . . A kis kendőt is tessék megtartani.

Este pedig a hazafias dalárda szerenádzott az öreg Méricz-portán Rákosiéknak, a kik Brassay komájokhoz voltak szállva.

És bár ekkor nem volt otthon Rákosi, a kedves tisztelgést nem tették hiábá. A bájos, a lebilincselőn kedves képviselőné, Rakosiné meghatottan köszönte meg a szép hódolatot . . . A derék dalárdisták figyelme elösmerezt érdemel és ezt legszebben, felejthetetlenül nyerték el a bájos, kedves képviselőnéjük meghatott köszönetében . . .

Sötét este volt és a fátyalfénynél, mint a hajduság tündéresszonya tünt fel a szelid, szép, nemes urasszony, midőn a lobogó fátyla fénye gyöngéd arcát, karcsu alakját a sötétségben megvilágította.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra, előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a régebben fennálló **Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet** nyújt, Debreczenben. Hunyady-u. 17. a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton. Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol

UJDONSÁGOK.

Rendőrök és huszárok harca.

Vasárnap két cselédből is volt a 13 városban és hogy nagyobb vérengzés nem történt, *Bardócz* András rendőrbiztos tapintatos és erényes fellépésének köszönhető.

A „király” című mulatóhelyen ugyanis többségben voltak a huszárok és kiüldözték lassankint a bakákat, akik közül csak kettő maradt ott. Az egyiket meg is verték, mire a rendőrök közbeléptek és kardot rántottak.

A huszárok erre a másik szobába akartak rohanni fegyvereikért; ekkor azonban *Bardócz* rendőrbiztos az ajtó elé ugrott és kardot rántott. Miután azonban már előre sejtette, mi készül, az egyik rendőrt elküldte a honvéd-huszárlaktanyába a készenlért.

A részeg huszárok már-már pusztá kézzel is meg akarták támadni a rendőröket, akik nagy veszedelemben firogtak, mert alig hárman voltak 40 huszár ellen, amikor *Szabó* József honvédhuszár őrmester megérkezett a 8 főből álló készenléttel.

A bálnak mindjárt vége is szakadt, a huszárok lecsillapodtak és eltávoztak, de a legizgágabbak közül négyen megugrottak. Még a kardjokat is elhagyták, úgy megijedtek.

— **Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** A város jog és pénzügyi bizottsága hétfőn délután Oláh Károly tanácsnok elnöke alatt ülést tartott. Jelen voltak: Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Bakonyi Samu, Fejér Ferencz, Balkányi Emil, Kola János, ifj. Schwartz Vilmos bizottsági tagok, Varga Károly jegyző. A főszámvevő jelentését a Simonffy-utcai bérházak építési költségének végelszámolásáról és házak jövedelmezőségéről tudomásul vették. A gazdasági bizottság javaslatát, hogy az Eisler és Brüder bécsi cégnek a szerződését a makkfák kihasználására vonatkozólag (a cég 2 évre kérte) 1 évre meghosszabbítsák, nem fogadták el, hanem kiadták az erdőmesterek a kérvényt, hogy mondjon véleményt, mennyi haszna lesz a szerződés meghosszabbításából a cégnek és mennyi kára a városnak, hogy az esetleges meghosszabbításért illő árat fizetessenek a céggel. A város határának kataszteri helyszínelésekor felmerülő kiadásokra vonatkozólag a főszámvevői javaslat szerint gondoskodott a bizottság fedezetről. A vágódi bárcakezelő állását beszűntették. A világítási vállalat jövő évi költségvetésének tudomásul vették. A város jövő évi költségvetésének tárgyalását ma kedden délután 3 órára halasztották.

— **A polgári felleltemény.** A városi tanács elrendelte, hogy a polgári felleltemény a halapi és bányai erdőségeken levő

raktárakból is kiadható legyen. Utasította ennél fogva a házipénztári hivatalt, hogy a halapon levő 980 m. öl, továbbá Bánkon levő 240 és fél m. öl hasítottölgyfát, ölenként 12 korona árban, azonban első sorban a Halápról, mint polgári fellelteményt a jelentkező jogosultaknak adja ki. Utasította továbbá, hogy a Halápon levő 97 m. öl I. osztályu boifát, a Bánkon levő 29 m. öl I. osztályu boifát 10 korona, azaz tíz korona árban, a Halápon levő 49 és fél m. öl II. osztályu boifát, ölenként 6, azaz hat korona árban, a Bánkon levő göresfát ölenként 14 kor. azaz tizennégy korona árban értékesítse.

— **Oláh Károly ünneplése.** Vasárnap este szép társaság ünnepelte Oláh Károly városi tanácsnokot a kuglizóban, közszolgálatának negyedszázados évfordulója alkalmából. A szűk baráti társaság a kuglizó tagjaiból került ki, amelynek Oláh Károly tanácsnok évek óta egyik elnöke.

— **Gazdasági bizottsági ülés.** A város gazdasági bizottsága hétfőn délután Király Gyula tanácsnok elnöke alatt ülést tartott. Jelen voltak: Udvarhelyi Géza városgazda, Török Gábor erdőmester, Roncsik Lajos főszámvevő, Tóby Elek jegyző, L. Nagy Bálint, Horváth István, Debreczeni Lajos, Kovács Lajos, ifju Kertész István, Szentesi János, Faragó András, Kertész János, Miskolczy Jenő és Kertész István. A város költségvetésének gazdasági részeit tárgyalták le. Az erdőkezelésre vonatkozólag több apróbb indítvány merült fel, a költségvetési tételeket azonban változatlanul elfogadták.

— **Az országos tornaverseny.** A debreczeni torna egyesület vasárnap délután két és fél órakor tartotta országos torna és atletikai versenyt. A versenyen az előkező közönség is szép számban volt képviselve. Ott láttuk Tolnay Kornél máv. üzletvezetőt, Kenézy Gyulát, Aczél Géza főmérnököt, Sesztina Jenőt, Szántó Győzőt stb. A versenyen a fővárosi egyesületek nagyon gyéren vettek részt. Ott láttuk a Kolozsvári Atletikai Clubot, a sárospataki Akadémiai Torna-Egyletet, a budapesti Torna-Clubot, a budapesti Postások Clubját, az aradi Torna-Egyletet, a budapesti Torna-Egyletet, a soproni T. T. E., az újpesti Torna-Egyletet és a debreczeni Torna-Egylet versenyzőit. A verseny lefolyása különben a következő volt: **100 méteres síkfutás.** 1. Kéméndi Jenő újpesti T. E. 2. Szarukán Futó Sándor. 3. Szücs Vilmos B. T. C. **Súlydobás.** 1. Véczy Viktor K. A. C. 11'62 m. 2. Pataki Imre sárospataki A. T. E. 11'37 m. 3. Izsák Dezső D. T. E. 11'07. **Magasugrás.** 1. Szegedi Géza a debreczeni kollegium volt növendéke, most a K. A. C. tagja 175 cm. 2. Nemes Béla B. E. A. C. 3. Somogy István B. E. A. C. **Kalapácsvetés.** Ezt a sportot tornaegyletünk tagjai mindössze még csak egy éve gyakorolják és már is az országban az első helyre emelkedtek. 1. Rudolfi Imre D. F. E. 29'42 m. eddig a legtöbb dobás Magyarországon, elnyerte Debreczen bajnoki szallagát; 2. Izsák Dezső D. T. E. 26'47. m. 3. Szilágyi Dezső D. F. E. 26'20 m. Összetett tornászati verseny. 1) Kmetykó Lajos a T. E. 28'34 ponttal; 2) Boór Nándor S. T. T. E. 27 — ponttal; 4. Szücs Vilmos B. T. C. 33'75 ponttal. **Diszkoszvetés.** 1) Coray Artur B. T. C. 33'62 m. soron kívül 34'20; 2) Rudolfi Imre D. T. E. 30'93 m; 3) Véczy Viktor K. A. C. 29'62 m. **Rudugrás.** 1) Zöld Józsa D. T. E.; 2) Majerszky Jenő D. T. E.; 3) Szegedi Géza K. A. C. **Távolugrás.** 1)

Somogy István B. E. A. C. 6'25 m. 2) Nemes Béla B. E. A. C. 5'92; 3) Kéméndi Jenő Újpesti T. E. 5'37 m. **402 zsákfutás, illetőleg 4 angol mértföld.** 1) Bodor Ödön B. Postás. 2) Szarukán Futó Sándor D. T. E.; 3) Gombos Pál Sárospataki A. T. E. Az utolsó és legérdekesebb volt S. Cs. T. E. és D. T. E. közti kötélhuzás, amely holt versenyyel végződött. Díjkiosztás a máv. éttermében este 7 órakor történt mag, amely után vidáman mulattak a tornászok, akik az éjjel induló vonatokkal el is utaztak Debreczenből.

— **Meghaltak.** Gaszner Kálmán r. kath. 41 éves gyógyszerész, Gacsai Bálint ev. rei. 65 éves hajcsár, Papp Mihály ev. ref. 3 napos és Végh Róza ev. ref. 10 hónapos csecsemők.

— **Külföldi utlevelek.** A bejelentő hivatal hétfőn három utlevelet adott ki külföldre. Ifju *Rickl* Antal joghallgatónak Berlinbe, *Simon* Imre végzett ev. ref. papjelöltnek Baselbe, *Katzer* Giza 17 éves leánynak pedig Varsóba.

— **Új erdőszlak a Guthon.** A város új erdőszlakot épített a Guthon. Az alapozást már meg is kezdték és az épületet az idén még fel is huzzák. Az erdőszlak dombon épül és emeletes lesz. Az erdőszlak emeletéről gyönyörű kilátás fog nyílni a város birtokaira.

— **Visszaállítják a zárórát.** E hó elsején megszűnt a kivételes állapot, amelyet a tanács a záróra ideiglenes felfüggesztésével teremtett. Végh Gyula főkapitány a tanácshoz intézett előterjesztésében a régi záróra visszaállítását javasolja, a mit a rendőrség csekély létszámával indokol. A tanács csütörtöki ülésén fog dönteni a főkapitány előterjesztése felett.

— **Kitüntetett iparostanulók.** Vasárnap délelőtt osztották ki a helybeli iparostanonez iskola kilencz szorgalmas, jó magaviseletű és jeles eredménnyel végzett tanulójának, a debreczeni ipar és kereskedelmi kamara által adományozott kitüntető ezüstérméit és okmányait. Az ünnepélyen a kamara képviselőjében Szávay Gyula titkár jelent meg. Jelen voltak még a tanórákról összehozott iparostanoneczok és az igazgató vezetése alatt a tanítótestület. A kilencz kitüntetett ifju a következők voltak: Szendrei Sándor ács, Kovács József kőműves, Polivka Pál borbély, Held Miklós czimfestő, Gyányi Ferencz lakatos, Nánássy Kálmán asztalos, Kovács Lajos lakatos, László Ferencz és Szilágyi Gábor asztalos tanulók. Az ifjúsághoz tartalmas és oktató beszédeket intéztek Szávay Gyula kamarai titkár, *Dócz* Gyedeon igazgató, a kamarának a kitüntetések alapítására vonatkozó átiratait ismertette Vantsa György tantestületi jegyző. Az érmeiket csinos és izléses kivitelben Löfkovits Arthur helybeli ékszerész cég állította elő. Az érem egyik oldalán látható a két angyal által tartott magyar czimer felirattal: „A debreczeni kereskedelmi és iparkamara”, másik oldalán olajfa és cserkoszoru között pedig a felirat olvasható: „Jeles tanulókból lesznek kitünő mesterek”. A koszoru alatt be van véve a kitüntetett tanuló neve. A helybeli kereskedelmi és iparkamarának a magyar kisiparosok érdekében tett e nemes cselekedete nem szorul dicsőretre: önmagában hordja azt.

Szinehagyott ruhákat

divatos szinekre fest
HRABÉCZY ANTAL
 Széchenyi-utca 42.

— **Elhelyezett tanár.** A földművelésügyi kormány **Ferenczy Ferencz** tanárt a debreczeni gazdasági tanintézetből Keszthelyre az ottani gazdasági tanintézetbe helyezte át és az állattenyésztési tanszak ellátásával bízta meg.

— **Elhunyt gyógyszerész.** A debreczeni közpórház gyógyszerárának gondnoka, a köztisztviselői állású Gáspár Kálmán gyógyszerész alig pár napi betegeskedés után meghalt. A 41 éves, erőteljes férfi szivbajos volt ugyan, de baja komolyiá csak a napokban vált és — dacára annak, hogy a kórház orvosai mindent elkövettek megmentésére — kiszenvedett. Az elhunyt gyógyszerész a kórháztól temették a róm. kath. temetőbe. Halála a köztisztviselő Gáspár család gyászba borította.

— **Lelopott özégtábla.** Az elmúlt éjjel a csapó-utcán Seitz Sándorné dohánytörszékének cégérlapját ismeretlen tettesek lelopták. A kár 16 korona. Alkalmassint rossz tréfáról lesz szó és ha van humor a tolvajban, visszalopja.

— **Az éjjeli bioszkóp.** Vasárnap éjjel a Pacsirta utcán három társával Szilágyi Bernát iparos segéd észrevette, hogy a utca közepén valaki fekszik. A földön fekvő ember felső ajka teljesen át volt vágva. Mikor Szilágyi lehajolt hozzá, hogy föl emelje a földről, egy alak észrevétlenül felé surrant és végig basította Szilágyi arcát a fülétől az ajkáig. Szilágyi elesett, két társa pedig üldözőbe vette a éjjeli támadót, de elfogni nem tudták. A két megsebzett embert bevitték a közpórházba, a rejtélyes kését pedig nyomozzák.

— **Megverte az édes anyját.** Nagy bűnre vetemedett Szász Lajos homok utca 28. sz. alatt lakó talyigás, megverte az édes anyját a mostoha apja, Lakatos István házában. Vasárnap este 9 órakor történt ez a merénylet. A durva fiú először leirhatatlan szavakkal támadt az édes anyjára, majd pofon ütötte, azután a lefogta a két kezét és úgy rugdosta, végül pedig 4 korona értékű óráját is elvitte. A boldogtalan anya feljelentette a rendőrségen a gonosz fiút.

— **Népfelkelők szemléje.** Hétfőn kezdődött meg a péterfia utcai honvédlaktanyában a népfelkelők szemléje. Hétfőn az 1866. és 1867. évben született népfelkelők felett tartottak szemlét. Megjelent 219 debreczeni és 257 idegen illetőségű, ma keddén 1864 és 1865 évben születettek, holnap szerdán pedig az 1863. és 1862 évbeliek felett tartanak szemlét. Az 1862. évben született népfelkelők a szemle után megkapják a végelbocsátó levelet.

x **Pénzkölcsönök** személyhiteire, jelzálogra gyorsan kieszközöl a 27 pénztárral összekötöttében levő Rácz Béla bankirodája Debreczen, Csapó-u. 12. Telek-könyvi kivonat, kataszteri birtok iv elnézése után azonnal megtudható, minő és mennyi kölcsön eszközölhető ki ingatlanra. Törlesztéses kölcsönök kisebb bérházakra is kaphatók. Bővebb magyarázatra vonatkozó tervezet Csapó-u. 12. sz. a. ingyen kapható.

x **Amatőr otthon.** Érdekes ujtás. Azon tisztelt amatőrök, kik a Schwartz-féle üzletben fedezik fényképészeti cikkek szükségleteit, teljesen díjtalanul használhatják a volt Balkányi-féle műtermet, Piac-utca 81. szám, akár felvételre, vagy bármilyen fényképészeti munkára, hol egy tanult fényképész áll rendelkezésükre, valamint egy kitűnő nagytűgép.

x **Eredeti francia babavásár** Mentze Henrik áruházában. Különlegességek: 20 kr.-tól 20 frt.-ig.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

TÁVIRATOK.

Elhunyt képviselő.

Budapest, október 3. Lázár Menyhért ügyvéd, a gyergyószentmiklósi kerület országos képviselője hosszas szenvedés után májbjában elhunyt.

Japán haderejét növeli.

London, október 3. Tokióból jelentik, hogy a japán kormány közzétette a véderőről szóló új törvényjavaslatot, amely szerint a hadsereg létszáma 600.000 emberrel fog növekedni.

Elsülyedt orosz gőzös.

Csifu, október 3. Az az orosz gőzös, mely a portari kikötő előtt az aknák el-távolításával foglalkozott, aknába ütközött és elsülyedt.

Véres harc Port-Arturnál.

Csifu, október 3. A japánok tudvalevőleg szeptember 22-én elfoglalták a szenesdombot, amely a belső erődítési vonal egyik fontos pontja. Stössel tábornok ezt a dombot véres harc után visszafoglalta. A támadásra önkénteseket toborzott, akiket kézi gránátokkal látott el. Az orosz önkéntesek irtózatos harc után a szenesdombot visszafoglalták. Orosz hírek szerint 10.000 japán esett el.

Lövöldöző kereskedőség.

Gyula, október 3. Tótkomlóson Vasas János kereskedőség az Erzsébet ligetben sétált néhány ismerőssel, akiknek a forgó pisztolyát mutogatta, amely elsült és az éppen arra haladó Kovács Sámuel iparostanonczot halálosan találta. Vasas a pisztolyát 2 nap előtt kapta vissza az ügyészségtől, mert jelenleg is vizsgálat alatt állt, mert részeg fővel a barátjára lövöldözött. A csendőrség letartóztatta és a gyulai ügyészség börtönébe kísérte.

Legujabb

Női ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek, Velezek

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai céghez DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Nehezen gyógyuló

vagy folyton kiújuló **sebek** ellen egyedüli biztos szer egy növényből készült kivonatom. **Gyógyít minden fájdalom nélkül bármilyen sebet, soha ki nem ujul utána a baj: Titkos betegség ellen csakis ez segít. Egy üveg elegendő, ára 5 kor.**

Készíti és levelezim: **Zenke Zoltán Szeged.**

Bortermelők figyelmébe !!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferencz-utcán főnálló gépműhelyemben **új találmányu és szabadalmazott** vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtókat és szőlőzúzokat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban, **de olcsó árakban** kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépjavító műhelye.

1158/1904. v. v. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1986/2 1904. számu végzése folytán közhírré tételik, miszerint Alföldi takarékpénztár részére Kozma Lajos és neje, Kozma Imre és neje v. pércsi lakosoktól 300 kor. és 300 kor. tőke, ennek 1904. évi május hó 2. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 155 kor. 50 fillér perköltség erejéig 1904. évi augusztus hó 12-én biróilag le- és felülfoglalt és 1229 koronára becsült lovak, termények, butorok és egyéb ingóságok **1904. október hó 6-án délután 3 órakor** kezdetét veendő és V.-Pércsen 529. és 36. szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Debreczen, 1904. szeptember hó 6-án.

Oláh Géza, birói kiküldött.

P É N Z !

kölcsön

a legrövidebb pár nap alatt a legkulánabb feltételek mellett.

TISZTVISELŐKNEK

mint állami, megyei, városi és vasuti hivatalnokoknak, tanároknak, katonai tiszteknek és bármely alkalmazásban volt nyugdíjasnak 10, 12, 15 és 20 éves törlesztésre 7 százalékos kamatra a legmagasabb összegű kölcsönt esupán kötelezvényre (váltó nem kell.)

KIMUTATÁS

ki mennyi kölcsönt kaphat:

1800 kor. fizetéssel kaphat körülbelül	1500 kor.
2000 " " " " " "	3000 " "
2200 " " " " " "	4000 " "
2400 " " " " " "	6000 " "
2600 " " " " " "	6500 " "
2800 " " " " " "	6800 " "
3000 " " " " " "	7000 " "
4000 " " " " " "	10000 " "
5000 " " " " " "	12000 " "
6000 " " " " " "	14000 " "

Levélbeli megkeresésnél megírandó: **állás, fizetés, kitöltött szolgálati idő és kor.** Ilyen kölcsönöket 15-20 nap alatt folyosítottunk.

Pontos cím:

„Földhitel Közv. vállalat“
BUDAPEST, VIII. Rákóczi-utca 2. szám.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Válaszbélyeg!

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja
hogy arany, ékszer, ezüst- és óra
szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órás és ékszerésznél fedezze
DEBRECZEN, Piacz-utca 24. szám.

== Ki a ==

tartósságért és finomságért kezességet vállal.
Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat
eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyokban óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi
áron veszek. — Vidéki megrendelések pon-
tosan eszközöltetnek.

gyémánt **petroleum**
tisztán égő, szag nélküli
soha nem füstöl
1 liter 16 krajczár.
Deutsch Albert és Fia
fűszerkereskedésében, Hatvan u. 9. sz.

Fekete és Nagy Ernő

festő művészek

telepedtek meg városunkban, kik el-
vállalnak kréta-, pastell-, olaj-, aquarell-
genre-, táj- és templomi képek, valamint
minden e szakba vágó festmények,
fénykép- és természet utáni elkészítését

➔ **művészi kivitelben.** ➔

A képek ki. iteléért, tartósságáért
valamint élethű hasonlatosságáért
kezesség vállalattal.

A mélyen tisztelt műpártoló köz-
zönség jóakaratu pártfogását kérve
vagyunk

tisztelettel

Fekete és Nagy Ernő
festők.

== Műterem: Darabos-utca 17. sz. ==

TORLESZTÉSES
PÉNZ!
kölcsön
FÖLDBIRTOKRA
a becsértéknek 70-80%-áig
3¹/₂ és 4 százalékra.
A megkereső levelekhez csatolandó föld-
birtoknál a **katasteri birtokiv és**
telekkönyvi kivonat.
Bélyeg- és illetékmentesen váltattatjuk át
az eddigi drágább kamatu takarékpénztári köl-
csönöket, törlesztéses kölcsönre.
Folyosítottunk továbbá
váltókölcsönt
5% kamatra.
Mindenféle kölcsönügyekben teljesen in-
gyen nyújtunk fölvilágosítást.
Pontos cím:
„Földhitel Közv. Vállalat“
BUDAPEST, VIII. Rákóczi utca 2. szám.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Kitünő asztali bor
Györffy Aladár ur termése,
Ezerjő 30 kr.
Rizling 36 kr.
kapható
Merkli Ferencz
fűszer, csemege és bor kereskedésében,
Füvészkert utca 14. sz.

Tisztelettel tudomásra hozza a mélyen
tisztelt helybeli és vidéki vevő közönségnek,
hogy **alaposan** kipróbált pontos járatu,
svájci zseb-, inga-, fali-, ébresztő óráit, a
lehető legolcsóbb árak mellett árusítja **2 évi**
tényleges jótállással

H o r v á t h
óraműves
DEBRECZEN, Hatvan-utca 2.
== Pontos szétküldés. ==
Javítások jutányosan és jótállással.

PÉNZ
A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.
— Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.
Oszálysorsjegyek: 1/2 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/4 K 1.50 (Válaszbélyeg.)

4%-OS
törlesztéses kölcsönöket nyújtok
budapesti és külföldi elsőrangú pénztintézetektől
a földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II.
helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.
Személyhitelt! papoknak, katonatisz-
teknek, állami és ma-
gánhivataltokoknak, kereskedőknek és ipa-
rosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig
terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**
Bank- és magánadósságok convertálása.
LANG SAMU
BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 12.

Háziurak és építész urak figyelmébe.

Függő ereszes csatorna 18. számú I-ső rendű
horganyozott vaspléből . . . á m. 1.60 fill.
Tetőn fekvő csatorna 18. számú I-ső rendű
horganyozott vaspléből . . . á m. 4.-- fill.
Tető fedés négyszögmeterenként 18. számú
I-ső rendű vaspléből . . . á m. 3.30 fill.
Ezen minták fekete pléből festve 15% olcsóbb.
Más előforduló **épület munkát** rajzszerinti
kivitelben olcsóbban 10%-al, mint Buda-
pesten.
Fűthető fürdőkádak . . . 40 K.-tól feljebb.
Rendes fürdőkádak . . . 20 K.-tól
Gyermek fürdőkádak . . . 10 K.-tól
Üllő fürdő kádak . . . 11 K.-tól
Kályha csövek egyenes . . . 30 F.-tól feljebb.
kanyarú csövek . . . 40 F.-tól
Borforralók . . . 60 F.-tól
Mindenféle konyha czikkeket raktáron tartok
feltűnő olcsó árban.
Elvállalok évi klozet kezelést 8 koronáért.

Kövesi József
bádogos mester.
DEBRECZEN, Széchényi utca 1.
Donogán és Somosay czéggel szemben.

Megérkeztek
az őszi és téli idényre
a legújabb
Női divatkelmék,
Blouse selymek,
remek kivitelű
mosó flanelek, velezek
SZABÓ LAJOS FIAI
Debreczen, Rózsa-tér.

Uj kézműáru üzlet.
Szives tudomására hozom a n. é. köz-
zönségnek, hogy **Simonffy-utca 2. sz.**
(Városi bérház) Váray József fűszerüzlete
mellett a mai kor színvonalán álló
KÉZMŰÁRU ÜZLETET
nyitottam. Mint szakember e téren igyekez-
tem uj kézműáru üzletemet olyan kitünő
árakkal felszerelni, a mely a t. közönség
igényeit teljes mértékben kielégíteni fogja,
amellyel olyan összeköttetéseket létesítettem,
hogy áruimat **igen mérsékelt árban**
szolgálhatom ki. Állandóan nagy raktárt
tartok **vásznon, damasz, kanavász,**
chifon, trico áruk, ágy- és asztal-
terítők stb. árukban, azonkívül nálam
van a „**Kristály**“ **vásznon** egyedüli raktára.
Kérem a n. é. közönséget méltóztassék
áruim kitünősége és áruin olcsósága felől
meggyőződést szerezni.
Tisztelettel
GOLDSTEIN SAMU
Simonffy-utca 2. (városi bérház.)
Uj kézműáru üzlet.

KOCH TESTVÉREK DEBRECZEN,

PIACZ-UTCZA 51.

CSANAK-HÁZ.

Budapest legnagyobb férfi-, fiu-, leányka- és gyermekruha áruházának debreczeni fióküzlete

Az első nap bevételének tiszta jövedelmét a Debreczen sz. kir. város részére beszerzendő mentő kocsi javára adományozzuk.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü-czukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Bud-i czukrászda, Jósa és Jóna droguerijában.

Zongorák rövidek, keveset használtak kaphatók Schmidt S. József főherczeg ö cs. és k. fensége udvari szállítójánál.

500 literes óeska hordó eladó Bethlen-u. 17.

Használt vetőgépek, teljesen kijavítva minden nagyságban felelőség mellett a legolcsóbb árban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók. **Rámer Sándor nagytrafik udvar**, Piacz u. 26. Ugyanott vetőgépek kölesön is kaphatók.

Kaiser Salamon Debreczen és vidéke legnagyobb rész let áruháza Debreczen, Hatvan-u. 2. Ajánl az őszi idényre kényelmes heti vagy havi részletekben vászon, damasz, canavász, férfi- és női ruha szövetek, ágy- és asztal terítők, csipke- vagy szövet függöny, szőnyeg, tükör és képek, azonkívül férfi- és női ruhák, őszi és téli férfi-, fiu- és gyermek kabátok, gallérok, raglanok stb.

„Társ” levele van.

„Kedvező” levele van.

Petroleum amerikai 14 kr. csillár petroleum 16 kr. császár olaj 18 kr. Szüreti tüzi játékok nagy választékban kaphatók Merkli Ferencz fűszer- esemege- és bor kereskedésében, Fűvészkert u. 14. sz. 100 kg. vágott esertölgyfa 1 frt. Tanuló felvétetik.

Gyakorlott tanítónő bármily növendék tanítását elfogadja. Cím a kiadóhivatalban

Részletfizetésre kapható mindennemű kézmű áru, férfi- és női confection, u. m. vászon, kanavász, chiffon, damasz áru, ágy- és asztalterítő, női ruha szövetek, posztó, czibelin, barchetek és flanellek, trico árúk és téli kendők olyan olcsó árban és oly nagy választékban mint sehol e városban. Kényelmes heti vagy havi részletekben fizethető. Legszolidabb kiszolgálás **Goldstein Samunál**, Simonffy-utca 2. (városi bérház.)

Jó írásu egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Címe a kiadóban.

Éjjeli szolgálatra keresünk egy ügyes 14-16 éves fiut. Bővebb a kiadóhivatalban.

Fiuk, lányok, asszonyok fizetéssel lapelárusításhoz azonnal felvétetnek. Jelentkezhetni a kiadóhivatalban.

Gépjavitó műhely kiadó, a szerszám el is adó Mester-utca 39. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az

Előnyömdámat

a legújabb divat szerinti mintákkal szereltem fel, ahol a legújabb minták, monogramok, czakkok, ingbetétek nagy választékban lesznek előrajzolva.

Kezdett és kész kézi munkák

külön osztályában a legdivatosabb hímzések, fletnek munkák, festések, goblinek vannak kiállítva a legolcsóbb szabott árak mellett.

BENYÁTS EMIL

női kézimunka, rövidáru üzletében DEBRECZEN, (Tisza palota.)

Üzleti elvem: Élni és élni hagyni!

Ki akar olcsón igen szép női ruhaszöveteket, flanelt (Vellesz) Barchetot, de különösen: gyönyörű szép Blousravaló mindenszinű Louisin selymeket vásárolni, az a saját érdekében látogassa meg a Piacz-utca 19. szám alatt levő

MARADÉK ÁRUHÁZAT ahol Minden olcsó és semmi sem drága.

Ingyen fénykép.

Debreczen legesebb áruháza.